

פרשת תרומה תש"פ
הכרובים - מבט שני

לעי"נ דוד בן גבריאל ופשה ז"ל
In memory of Daniel Laitman

רש"י

מקדם לגן עדן - במזרחו של גן עדן, חוץ לגן: **את הכרובים** - מלאכי חבלה: **החרב המתהפכת** - ולה להט לאיים עליו מליכנס עוד לגן. תרגום של להט שני, והוא כמו שלף שננא, ובלשון לע"ז למי"א [להב]. ומדרש אגדה יש, ואני איני בא אלא לפשוטו:

בראשית פרק ג פסוק כד

וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁכַּן מִקֶּדֶם לְגַן עֵדֶן אֶת הַכְּרֻבִים וְאֶת לֵהט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָגַת עֵץ הַחַיִּים:

שמות פרק כה

(יז) וַעֲשִׂיתָ כַּפֹּרֶת זָהָב טְהוֹר אֲמִתִּים וְחֻצֵי אַרְכָּה וְאִמָּה וְחֻצֵי רַחְבָּה: (יח) וַעֲשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרֻבִים זָהָב מְקֻשָּׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם מִשְׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת: (יט) וַעֲשֶׂה כְרוֹב אֶחָד מְקֻצָּה מְזֵה וּכְרוֹב אֶחָד מְקֻצָּה מְזֵה מִן הַכַּפֹּרֶת תַעֲשֶׂה אֶת הַכְּרֻבִים עַל שְׁנֵי קְצוֹתָיו: (כ) וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פְּרָשֵׁי כְנָפַיִם לְמַעַלָּה סֻכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו אֶל הַכַּפֹּרֶת יִהְיוּ פְנֵי הַכְּרֻבִים: (כא) וְנָתַתָּ אֶת הַכַּפֹּרֶת עַל הָאָרוֹן מְלֻמְעָלָה וְאֶל הָאָרוֹן תִּתֵּן אֶת הָעֲדֻת אֲשֶׁר אֶתָּן אֵלֶיךָ: (כב) וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וְדַבַּרְתִּי אֵתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבְּיַן שְׁנֵי הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל אָרוֹן הָעֲדֻת אֵת כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

רש"י

ואת המשכן תעשה עשר יריעות - להיות לו לגג ולמחיצות מחוץ לקרשים שהיריעות תלויות מאחוריהן לכסותן: **שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני** - הרי ארבע מינין יחד בכל חוט וחוט אחד של פשתים ושלושה של צמר, וכל חוט וחוט כפול ששה הרי ארבעה מינין, כשהן שזורין יחד, עשרים וארבע כפלים לחוט: **כרובים מעשה חשב** - כרובים היו מצוירין בהם באריגתן, ולא ברקימה שהוא מעשה מחט, אלא באריגה בשני כותלים, פרצוף אחד מכאן ופרצוף אחד מכאן, ארי מצד זה ונשר מצד זה, וכמו שאורגין חגורות של משי, שקורין בלעז פיישייש [רצועות]:

שמות פרק כו פסוק א

וְאֶת הַמִּשְׁכָּן תַעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעוֹת שֵׁשׁ מִשְׁזָר וְתַכְלֵת וְאֲרָגְמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי כְרֻבִים מַעֲשֶׂה חֹשֶׁב תַעֲשֶׂה אֹתָם:

רש"י

(ח) וַיַּעַשׂ אֶת בַּיִת קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים אֲרֻכּוֹ עַל פְּנֵי רֹחַב הַבַּיִת אַמּוֹת עֶשְׂרִים וְרַחְבּוֹ אַמּוֹת עֶשְׂרִים וַיִּחַפְּהוּ זָהָב טוֹב לְכַפְּרִים שֵׁשׁ מְאוֹת: (ט) וּמִשְׁקַל לְמִסְמְרוֹת לְשֻׁקְלִים חֲמִשִּׁים זָהָב וְהַעֲלִיּוֹת חִפָּה זָהָב: (י) וַיַּעַשׂ בַּבַּיִת קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים כְּרוֹבִים שְׁנַיִם מַעֲשֶׂה צַעְעָעִים וַיִּצְפּוּ אֹתָם זָהָב: (יא) וְכַנְפֵי הַכְּרוֹבִים אֲרֻכּוֹ אַמּוֹת עֶשְׂרִים כַּנֶּף הָאֶחָד לְאַמּוֹת חֲמֵשׁ מִגַּעַת לְקִיר הַבַּיִת וְהַכַּנֶּף הָאֲחֵרָת אַמּוֹת חֲמֵשׁ מִגַּעַת לְכַנֶּף הַכְּרוֹב הָאֲחֵר: (יב) וְכַנֶּף הַכְּרוֹב הָאֶחָד אַמּוֹת חֲמֵשׁ מִגַּעַת לְקִיר הַבַּיִת וְהַכַּנֶּף הָאֲחֵרָת אַמּוֹת חֲמֵשׁ דְּבִקָּה לְכַנֶּף הַכְּרוֹב הָאֲחֵר: (יג) כַּנְפֵי הַכְּרוֹבִים הָאֵלֶּה פְּרָשִׁים אַמּוֹת עֶשְׂרִים וְהֵם לְעֻמְדִים עַל רִגְלֵיהֶם וּפְנֵיהֶם לְבַיִת: ס (יד) וַיַּעַשׂ אֶת הַפְּרָכֹת תַּכְלֵת וְאֲרָגְמָן וְכַרְמִיל וּבוּץ וַיַּעַל עֲלָיו כְּרוֹבִים:

דברי הימים ב פרק ג

(ח) וַיַּעַשׂ אֶת בַּיִת קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים אֲרֻכּוֹ עַל פְּנֵי רֹחַב הַבַּיִת אַמּוֹת עֶשְׂרִים וְרַחְבּוֹ אַמּוֹת עֶשְׂרִים וַיִּחַפְּהוּ זָהָב טוֹב לְכַפְּרִים שֵׁשׁ מְאוֹת: (ט) וּמִשְׁקַל לְמִסְמְרוֹת לְשֻׁקְלִים חֲמִשִּׁים זָהָב וְהַעֲלִיּוֹת חִפָּה זָהָב: (י) וַיַּעַשׂ בַּבַּיִת קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים כְּרוֹבִים שְׁנַיִם מַעֲשֶׂה צַעְעָעִים וַיִּצְפּוּ אֹתָם זָהָב: (יא) וְכַנְפֵי הַכְּרוֹבִים אֲרֻכּוֹ אַמּוֹת עֶשְׂרִים כַּנֶּף הָאֶחָד לְאַמּוֹת חֲמֵשׁ מִגַּעַת לְקִיר הַבַּיִת וְהַכַּנֶּף הָאֲחֵרָת אַמּוֹת חֲמֵשׁ מִגַּעַת לְכַנֶּף הַכְּרוֹב הָאֲחֵר: (יב) וְכַנֶּף הַכְּרוֹב הָאֶחָד אַמּוֹת חֲמֵשׁ מִגַּעַת לְקִיר הַבַּיִת וְהַכַּנֶּף הָאֲחֵרָת אַמּוֹת חֲמֵשׁ דְּבִקָּה לְכַנֶּף הַכְּרוֹב הָאֲחֵר: (יג) כַּנְפֵי הַכְּרוֹבִים הָאֵלֶּה פְּרָשִׁים אַמּוֹת עֶשְׂרִים וְהֵם לְעֻמְדִים עַל רִגְלֵיהֶם וּפְנֵיהֶם לְבַיִת: ס (יד) וַיַּעַשׂ אֶת הַפְּרָכֹת תַּכְלֵת וְאֲרָגְמָן וְכַרְמִיל וּבוּץ וַיַּעַל עֲלָיו כְּרוֹבִים:

למערב: **ופניהם לבית** - לפנים שלא היו ראשיהם זקופים שנראה כמביטין לחוץ אלא ראשם היה כפוף ומביטין לפניהם כדכתיב ופניהם איש אל אחיו (שמות כ"ה) וכאן אומר ופניהם לבית אלא פונים היו ראשם זה כנגד זה וגם ראשיהם כפופים לבית כלפי פנים והארון הי' עומד במקום פרישת שני הכרובים והיו כנפי הכרובים מטין מן הכותל וסוככין על הכפורת ועל הארון בכנפיהם ולבד מכרובים אלו היו הכרובים שעשה משה מן הכפורת עדין אדוקין ומדובקים על הכפורת ועומדין עליו ואל תתמה שהרי כמו כן עשה עשר שלחנות וי' מנורות לבד מאותן של משה: (יד) וַיַּעַשׂ אֶת הַפְּרָכֹת תַּכְלֵת וְאֲרָגְמָן - ותלה על הדלת שהיה באמה טרקסין שבו נכנסין לפני ולפנים אף על פי שהיה בו דלתות תלה עליו כדלקמן ופתח הבית דלתותיו הפנימיות לקדש הקדשים וגוי: **ויעל עליו הכרובים** - ציורי כרובים:

עולם הקדש והחל

יז

יש עולם של חול, ועולם של קודש, עולמים של חול ועולמים של קודש, העולמים סותרים זה את זה. כמובן הסתירה היא סוביקטיבית. האדם בהשגתו המצומצמת אינו יכול לפשר בין הקודש ובין החול, ואינו יכול להשוות את סתירותיהן, והן אמנם מיושבות ברום עולם, במכון קודש הקדשים.

הרמת החל לקדש

יח

כשיוצאים מעולם הקודש אל החול, או להיפך, בלא הדרגה, מתארע לנשמה מה שמתארע לגוף וחושיו כשהם יוצאים מן ההיפוך אל ההיפוך, מאפלה לאורה, מחמה לצינה, צער ולפעמים גם נזק. שתי הגנות ישנן נגד היזק זה, או לסדר את היציאה בהדרגה מקודש עליון לקודש תחתון ממנו, וכן הלאה, עד שבאים אל התוכן של חול, זאת היא מדת כל אדם. אבל עוד מדרגה יותר עליונה נמצאת, והיא הרמת כל החול כולו אל הקודש. זאת היא מדת המעולים שבצדיקים, והמדה הצפויה לעולם בעתידו הנשגב, ביום ההוא יהיה על מצלות הסוס קדש לד'.